

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ІМЕНІ О.М. БЕКЕТОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Протокол від 06.05.2016 р. № 10

Голова Вченої ради

В.М. Бабаєв

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

підготовки доктора філософії

Третій (освітньо-науковий) рівень

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 27 - Транспорт
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 275 - Транспортні технології (за видами)
(код та найменування спеціальності)

Харків
2016

РОЗРОБЛЕНО

Проектною групою із спеціальності 275 - транспортні технології (за видами) кафедри транспортних систем і логістики Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова

Прізвище, ім'я, по-батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада	Підпис
Доля Віктор Костянтинович	Доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри транспортних систем і логістики	
Давідич Юрій Олександрович	Доктор технічних наук, професор, професор кафедри транспортних систем і логістики	
Лобашов Олексій Олегович	Доктор технічних наук, професор, професор кафедри транспортних систем і логістики	
Прасоленко Олексій Володимирович	Кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри транспортних систем і логістики	

СХВАЛЕНО

Випусковою кафедрою транспортних систем і логістики
Протокол № 11 від 4.04.2016 р.

Завідувач випускової кафедри _____ (Доля В.К.)

Науково-методичною радою ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
Протокол № 4 від 21.04.2016 р.

Голова _____ Г. В. Стадник

I – Загальна характеристика

<i>Рівень вищої освіти</i>	Третій (освітньо-науковий) рівень
<i>Ступінь, що присвоюється</i>	доктор філософії
<i>Обсяг кредитів ЄКТС</i>	60
<i>Назва галузі знань</i>	27 Транспорт
<i>Назва спеціальності</i>	275 Транспортні технології (за видами)
<i>Обмеження щодо форм навчання</i>	очна, заочна
<i>Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою</i>	освітній ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста
<i>Кваліфікація освітня, що присвоюється</i>	Доктор філософії з транспортних технологій
<i>Кваліфікація в дипломі</i>	Доктор філософії з транспортних технологій
<i>Форма атестації</i>	захист наукових досягнень у вигляді дисертації
<i>Опис предметної області</i>	Галузь, яка займається дослідженням закономірностей, що визначають умови раціональної організації транспортного обслуговування та транспортних процесів і охоплює проблеми формування та забезпечення ефективної роботи складових елементів транспортного комплексу, розвитку його матеріально-технічної бази – мережі шляхів сполучення, транспортних, складських і перевантажувальних засобів. До її завдань входить розроблення наукових основ і методів забезпечення ефективного функціонування транспортних систем, раціональної організації пасажирських і вантажних перевезень. Метою навчання є провадження оригінальних наукових досліджень, які спрямовані на отримання нових знань стосовно транспортних технологій із написанням та захистом наукових досягнень у вигляді дисертації. Теоретичний зміст предметної області формують наступні напрями: 1. Удосконалення засобів, технології й умов перевезення вантажів, пасажирів і багажу, методів

оперативного управління процесами перевантаження у вузлах транспортної мережі.

2. Дослідження та розроблення комплексу технічних засобів для розвитку й ефективного використання елементів транспортних систем, визначення закономірностей взаємного впливу транспортних систем і зовнішнього середовища, обґрунтування вимог до транспортних споруд і їх обладнання.
3. Дослідження закономірностей формування попиту на транспортні послуги з перевезення пасажирів і вантажів.
4. Обґрунтування, розроблення й удосконалення методів, технологій і технічних засобів транспорту для організації міжнародних, змішаних, комбінованих, інтермодальних перевезень пасажирів і вантажів.
5. Розроблення моделей прийняття рішень суб'єктами транспортних ринків із доставки різних вантажів у регіональних, міжрегіональних і міжнародних сполученнях.
6. Виявлення й обґрунтування чинників ефективності транспортних систем, розроблення теорії та методів організації й управління розвитком транспортних систем.
7. Розроблення теорії та наукових основ організації транспортних процесів і систем.
8. Вирішення комплексних проблем логістичного управління, пов'язаних із транспортом, складуванням, переробкою вантажів, розміщенням замовлень і запасами.
9. Формування національної транспортної мережі, її взаємодія з транспортними системами інших країн.
10. Розроблення наукових основ формування, організації та функціонування національної мережі міжнародних транспортних кордонів і її інтеграції у світову та європейську транспортну систему.
11. Закономірності формування вантажопотоків, організація управління ними та розроблення методів організації транспортного процесу, заснованих на принципах логістики, формування відповідних систем транспортно-експедиційного обслуговування.
12. Закономірності формування пасажиропотоків, побудова транспортних пасажирських систем міст,

	сільських районів і регіонів. 13. Проблеми взаємодії різних видів транспорту при перевезеннях вантажів і пасажирів. 14. Обґрунтування технологічних процесів пасажирських і вантажних перевезень, їх організації й управління в інтегрованих системах і системах окремих видів транспорту: авіаційного, автомобільного, водного, залізничного. 15. Розроблення раціональних систем і обґрунтування засобів комплексної механізації й автоматизації вантажо-розвантажувальних робіт у пунктах збігу різних видів транспорту. 16. Закономірності формування транспортних потоків і розроблення систем організації руху та технології управління ними. 17. Обґрунтування вимог до застосування методів і засобів автоматизації управління рухом, транспортної телематики та принципів синергетичного об'єднання взаємодії різних транспортних засобів і систем. 18. Проблеми безпеки транспорту. Закономірності впливу фактора людини на транспортні процеси. В результаті навчання здобувач вищої освіти має провести наукове дослідження в галузі транспортних технологій, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, шляхом застосування приладового забезпечення та понятійно-категоріального апарату.
<i>Академічні права випускників</i>	Випускник освітньої програми за умови захисту наукових досягнень у вигляді дисертації має право викладати профільні дисципліни, вести підготовку здобувачів вищої освіти першого-третього рівнів та продовжувати наукову діяльність в рамках освітньої та суміжної кваліфікацій

II – Перелік компетентностей випускника

Навчання за освітньою-науковою програмою сприяє формуванню інтегральної компетентності, яка полягає у здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі цивільної безпеки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Інтегральна компетентність формується загальними (ЗК) і спеціальними (СК) (фаховими) компетентностями. В свою чергу загальні компетентності поділяються на загальнонаукові (філософські), мовні та дослідницькі

Група компетентностей	Зміст
1. Загальні компетентності	
Загальнонаукові (філософські) компетентності	ЗК 1. Здатність визначати основоположні поняття галузі знання, критично осмислювати проблеми галузі знання та проблеми на межі предметних галузей, виокремлювати і характеризувати теоретичний/емпіричний та фундаментальний/прикладний виміри галузі знання. ЗК 2. Дотримання етичних принципів як з точки зору професійної чесності науковця, так і з точки зору розуміння можливого впливу досягнень науки на соціально-економічну та духовну сфери суспільства. ЗК 3. Здатність планувати і вирішувати завдання власного професійного розвитку.
Дослідницькі компетентності	ЗК 4. Здатність проводити власні оригінальні наукові дослідження, які містять наукову новизну, мають важливе теоретичне та практичне значення. ЗК 5. Уміння працювати з літературними каталогами, базами даних зі спеціальності та наукометричними базами. ЗК 6. Здатність до участі у міждисциплінарних проектах та вміння використовувати результати наукових досліджень інших галузей науки для досягнення цілей власного наукового дослідження. ЗК 7. Уміння ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень. ЗК 8. Публічне представлення та захист наукових досліджень українською мовою. ЗК 9. Здатність працювати у великій науковій групі, ставитися із повагою до національних та культурних традицій, способів роботи інших членів групи, розуміючи відповідальність за результати роботи, а також беручи до уваги бюджетні витрати та персональні зобов'язання. ЗК 10. Здатність до застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності. ЗК 11. Здатність застосовувати сучасні підходи до організації та проведення різних видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності студентів. ЗК 12. Здатність реєстрації прав інтелектуальної власності.

Мовні компетентності	ЗК 13. Здатність повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності. ЗК 14. Здатність написання іноземною мовою власних наукових творів різного змісту та обсягу (наукова стаття, автореферат, тези конференції, наукова доповідь, запит на науковий грант, договір про співпрацю, звіт з наукової роботи, дисертація тощо); ЗК 15. Здатність ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями (зокрема, іноземними мовами), а також представляти складну інформацію у зручний та зрозумілий спосіб усно і письмово.
2. Спеціальні компетентності	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 1. Здатність аналізувати параметри і показники функціонування транспортних процесів і систем. СК 2. Навички щодо дослідження транспортних технологій на основі моделювання транспортних процесів. СК 3. Навички дослідження транспортних потоків. СК 4. Навички логістичного управління. СК 5. Навички щодо управління ефективністю транспортних технологій. СК 6. Навички щодо дослідження фактору людини на транспорті.

III – Опис мети програми та кінцевих результатів навчання

Необхідною умовою здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності транспортні технології (за видами) в Харківському національному університеті міського господарства ім. О.М. Бекетова є виконання освітньо-наукової програми та проведення власного наукового дослідження протягом періоду навчання.

Мета освітньо-наукової програми - сприяння всебічному розвитку людини як особистості та найвищої цінності суспільства, формування фахівця, науковця, викладача нового типу, який був би спроможний вирішувати складні прикладні проблеми.

Освітньо-наукова програма передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі транспортні технології, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають необхідну наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Програмні результати навчання (РН), які формуються за освітньо-науковою програмою, зазначені нижче:

Випускники за освітньо-науковою програмою:

РН 1: знають історію розвитку та сучасний стан наукових знань в галузі транспортних технологій;

РН 2: можуть розв'язувати комплексні проблеми в галузі транспортних технологій;

РН 3: можуть планувати і вирішувати завдання стосовно професійного розвитку особистості, зокрема в галузі транспортних технологій;

РН 4: мають здатність здійснювати науковий пошук інформаційних джерел, проводити їх аналіз та визначати перспективні напрями досліджень;

РН 5: можуть використовувати сучасні інформаційні технології при проведенні наукових досліджень;

РН 6: володіють вітчизняною та іншомовною термінологією з транспортних технологій;

РН 7: мають навички опрацьовувати вітчизняні та іншомовні наукові тексти;

РН 8: набули універсальні дослідницькі навички щодо організації та проведення наукових досліджень у галузі транспортних технологій;

РН 9: володіють методикою підготовки дисертаційних досліджень;

РН 10: вміють застосовувати інноваційні підходи у вирішенні завдань з організації наукового дослідження у галузі транспортних технологій;

РН 11: вміють організовувати проведення експериментальних досліджень та здійснювати вибір необхідного системотехнічного забезпечення;

РН 12: вміють застосовувати правову базу для регулювання інноваційної діяльності і трансферу технологій;

РН 13: вміють формувати проектні рішення стосовно транспортних технологій;

РН 14: мають здатність здійснювати викладацьку діяльність за основними освітніми програмами у галузі транспортних технологій.

РН 15: мають навички розділяти на категорії транспортні процеси;

РН 16: вміють оцінювати складні параметри транспортних систем;

РН 17: мають здатність виконувати системний аналіз;

РН 18: вміють оцінювати параметри транспортних потоків;

РН 19: вміють проектувати схеми і мережі транспортних систем;

РН 20: організовувати технології управління транспортними потоками;

РН 21: вміють вибирати ефективні технології взаємодії видів транспорту;

РН 22: мають здатність аналізувати можливості застосування різноманітних варіантів взаємодії видів транспорту;

РН 23: мають здатність установлювати зв'язки між різними ланцюгами постачань;

РН 24: мають навички визначення функцій логістичних центрів;

- PH 25: можуть виділяти особливості інформаційних і фінансових потоків;
- PH 26: вміють досліджувати види і типи транспортних систем;
- PH 27: мають здатність знаходити рішення оптимізації параметрів транспортних систем;
- PH 28: вміють оцінювати ефективність транспортних систем;
- PH 29: вміють оцінювати соціальний ефект;
- PH 30: вміють оцінювати економічний ефект;
- PH 31: мають здатність робити висновки щодо співвідношення між соціальними і економічними показниками транспортних систем;
- PH 32: можуть досліджувати фактор людини;
- PH 33: мають навички експериментально оцінювати параметри функціонального стану людини-оператора;
- PH 34: мають здатність робити висновки стосовно працездатності, надійності, втомлюваності людини-оператора;
- PH 35: мають навички вибирати методи прогнозування стану і параметрів транспортних систем;
- PH 36: вміють досліджувати еволюцію транспортних систем;
- PH 37: мають здатність робити висновки щодо шляхів використання досліджень еволюції транспортних систем.

IV – Зміст освітньо-наукової програми

Освітня складова забезпечується відповідно до навчального плану, який містить інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (60 кредитів ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю. Засвоєння аспірантом освітньої складової дасть можливість оволодіти певними компетентностями відповідно до Національної рамки кваліфікацій.

Обсяг навчального часу нормативних та вибірових навчальних дисциплін та їх перелік визначені Університетом із врахуванням Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)».

Освітня складова підготовки доктора філософії містить вибірову частину, яка представлена дисциплінами за вибором аспіранта в обсязі 15 кредитів, що становить 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.

Наукова складова представлена такими видами науково-дослідної роботи: підготовка статей, презентація результатів досліджень на міжнародних та вітчизняних конференціях, форумах, симпозіумах, підготовка дисертаційного дослідження.

V- Навчальні дисципліни/модулі, що забезпечуватимуть досягнення запланованих нормативних і додаткових результатів навчання

Компетентності	Шифр	Назва навчальних дисциплін, практик, атестації	Загальна кількість годин/кредитів ЄКТС	Назва змістових модулів
ОБОВ'ЯЗКОВА ЧАСТИНА				
<i>1.1. Цикл загальної підготовки</i>				
Дослідницькі компетентності	ЗНП Н.01	Академічна та наукова англійська мова	8	1. Читання науково-технічних текстів. Фахові термінологічні словники. Науково-технічний переклад. 2. Академічний та науковий дискурс. Наукові презентації. 3. Академічне та наукове писемне мовлення. Стили наукового письма. Анотування та реферування наукових текстів.
	ЗНП Н.02	Сучасні інформаційні технології у науковій діяльності	3	1. Інструментальні засоби підтримки інформаційних технологій 2. Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності
	ЗНП Н.03	Управління науковими проектами	6	1. Основи методології наукової творчості підготовки дисертації 2. Процеси управління науковими проектами 3. Проектне управління в інноваційній діяльності
	ЗНП Н.04	Сучасні методи викладання у вищій школі	4	1. Основи організації процесу навчання у вищій школі в контексті компетентнісно орієнтованої парадигми розвитку освіти. 2. Методика проведення різних типів навчальних занять 3. Інноваційні технології навчання.

Загальнонаукові компетентності	ЗНП Н.05	Історія і філософія науки	4	1. Генезис та розвиток науки в історії гуманітарної думки. 2. Сучасна парадигма філософії науки
	Разом за циклом		25	
<i>1.2. Цикл професійної та практичної підготовки</i>				
Спеціальні компетентності	ПП Н.01	Системологія на транспорті	10	1. Основи теорії систем і управління на транспорті. 2. Технологія транспортних досліджень 3. Дослідження операцій у транспортних системах
	ПП Н.02	Моделювання транспортних систем	10	1. Загальні підходи до моделювання транспортних систем. 2. Оцінка адекватності моделей транспортних систем. 3. Використання моделей транспортних систем.
Разом за циклом		20		
Разом за обов'язковою частиною:		45		
ВИБІРКОВА ЧАСТИНА				
<i>2.1. Цикл загальної підготовки</i>				
Мовні компетентності	ЗНП В.01.01	Іноземна мова професійного спрямування	5	1 Науково-технічна термінологія фаху. Науково-технічний переклад. 2 Участь у науковій дискусії. Короткі наукові повідомлення 3. Анотування та реферування наукових текстів.
	ЗНП В.01.02	Іноземна мова ділового спілкування		1 Ділова термінологія. 2 Участь у діловій дискусії. Короткі ділові повідомлення 3 Складання ділових паперів.
Разом за циклом		5		
<i>2.2. Цикл професійної підготовки</i>				

Спеціальні компетентності	ПП В.01.01	Теорія транспортних потоків	5	1. Основні положення теорії транспортних потоків. 2. Співвідношення між характеристиками транспортних потоків. 3. Макромоделі і мікромоделі транспортних потоків.
	ПП В.01.02	Логістичне управління на транспорті		1. Зв'язки між різними ланцюгами постачань. 2. Функцій логістичних центрів; 3. Особливості інформаційних і фінансових потоків.
	ПП В.02.01	Ефективність транспортних технологій	5	1. Співвідношення між соціальними і економічними показниками використання транспортних технологій. 2. Оцінка соціально-економічного ефекту використання транспортних технологій.
	ПП В.02.02	Фактор людини на транспорті		1. Класифікація показників, які характеризують фактор людини. 2. Оцінка параметрів функціонального стану людини. 3. Оцінка працездатності, надійності, втомлюваності людини.
Разом за циклом			15	
Разом за вибірковою частиною:			15	
Всього за освітньою програмою:			60	

VI – Потенційні тематики наукових досліджень аспірантів

№ з/п	ПІБ наукового керівника	Науковий ступінь, вчене звання	Тематика наукового дослідження
1	Доля В.К.	Доктор технічних наук, професор	1. Ефективність транспортних процесів. 2. Організація і регулювання дорожнього руху. 3. Вплив фактору людини на транспортні процеси. 4. Управління логістичними системами.

VII - Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

Атестаційний процес відбувається звітуванням здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії про хід виконання індивідуального плану роботи на наукових семінарах. Наукові семінари організуються на профільній кафедрі. Наукові семінари для атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії проводяться не менше двох разів на рік – піврічна та річна атестація.

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників) із затвердженням рішенням профільної кафедри.

Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

VIII - Перелік нормативних документів, на яких базується програма

1. Закон «Про вищу освіту» – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> .

2. Національний глосарій: Вища освіта 2014 – – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.

3. Національний класифікатор України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010 // Видавництво "Соцінформ", – К., 2010.

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п> .

5. Перелік галузей знань і спеціальностей – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 р. № 758 «Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів». — – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0885-15>.

7. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14.09.2011 р. № 1057 «Про затвердження Переліку наукових спеціальностей». – [Електронний ресурс] – Режим доступу: – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1133-11>.

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» – [Електронний ресурс] – Режим доступу: – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

9. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про

затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти». – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF>.

10. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.

11. International Standard Classification of Education ISCED (МСКО) 2011 – <http://www.uis.unesco.org/education/documents/isced-2011-en.pdf>.

12. ISCED Fields Of Education Training (ISCED-F) (МСКО-Г) 2013 – — [Electronic source]. – Access mode: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013.pdf>.

13. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К.: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.

ІХ - Список використаних джерел

1. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 168 с.

2. The European Qualifications Framework for lifelong learning. — [Electronic source]. – Access mode: <http://www.eqavet.eu/gns/policy-context/european-vet-initiatives/european-qualifications-framework.aspx>

3. Міжнародна стандартна класифікація освіти. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-education-training-2013RU.pdf>

4. Tuning Educational Structures in Europe, — [Electronic source]. – Access mode: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>

5. Вступне слово до Проекту ТЬЮНІНГ – гармонізація освітніх структур у Європі. Внесок університетів у Болонський процес. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.unideusto.org/tuningeu/images/stories/documents/General_Brochure_Ukrainian_version/pdf.

6. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.

7. Bologna Seminar. Doctoral Programmes for the European Knowledge Society. Salzburg, 3–5 February 2005. – — [Electronic source]. – Access mode: http://www.eua.be/eua/jsp/en/upload/Salzburg_Report_final.1129817011146.pdf.

8. Doctoral Programmes for the European Knowledge Society: Final Report of the European University Association. — [Electronic source]. – Access mode: http://www.eua.be/eua/jsp/en/upload/Doctoral_Programmes_Project_Report.1129285328581.pdf.

9. International Standard Classification of Education, 2011. Annex IV. Broad Groups and Fields of Education. <http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-2011-en.pdf>

10. Principles and Practices for International Doctoral Education. EUA, 2015. – — [Electronic source]. – Access mode: http://www.eua.be/Libraries/publications-homepage-list/eua_frindoc_leaflet_08_15_web.pdf?sfvrsn=6.

11. Salzburg II Recommendations. European Universities' Achievements since 2005 in Implementing the Salzburg Principles. – — [Electronic source]. – Access mode: http://www.eua.be/Libraries/publications-homepage-list/Salzburg_II_Recommendations.

12. Third Cycle Degrees: Competencies and Researcher Career. Bologna Seminar. Helsinki, Finland, 30 Sept. – 1 Oct. 2008. — [Electronic source]. – Access mode: http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Tapahtumakalenteri/2008/09/Liitteet/3rd_Cycle_Degrees_Background_material.pdf.